

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدین حفظه الله تعالی

موضوع:

احکام؛ طهارات و نجاسات

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: رضا راضی

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۱۳

آیا کافران اعم از ذمی، حربی و معاهدی نجس هستند؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۱۸

اصل، طهارت هر چیز است تا اینکه نجاست آن شرعاً اثبات شود؛ زیرا نجاست مانند طول و وزن از عناوین حقیقی نیست، بل مانند حرمت از عناوین اعتباری است که با حکم شرع پدید می‌آید، تا حدی که شاید بتوان گفت نجاست حقیقی وجود ندارد، بلکه همه‌ی نجاست‌ها حکمی است. این به معنای آن است که برای نجس دانستن چیزی لازم نیست که در طبیعت آن عنصر پلیدی کشف شود، بل کافی است که اثبات شود خداوند به نجاست آن حکم کرده است؛ همچنانکه برای حرام دانستن چیزی لازم نیست که در طبیعت آن عنصر مضرّی کشف شود، بل کافی است که اثبات شود خداوند به حرمت آن حکم کرده است؛ مانند چیزهای پاکیزه و حلالی که خداوند بر یهودیان به سبب ظلم‌شان حرام ساخته و درباره‌ی آن‌ها فرموده است: **﴿فَيُظْلَمُ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا﴾**^۱؛ «پس به سبب ظلمی از یهودیان چیزهای پاکیزه‌ای که برایشان حلال بود را بر آنان حرام ساختیم و به سبب بازداشتن فراوانشان از راه خداوند». بر این اساس، مشرکان نجس محسوب می‌شوند؛ چراکه خداوند صریحاً درباره‌ی آنان فرموده است: **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا﴾**^۲؛ «ای کسانی که ایمان آوردید! جز این نیست که مشرکان نجس هستند، پس نباید بعد از این سالشان به مسجد الحرام نزدیک شوند»، با توجه به اینکه نزدیک شدن هر چیز نجسی به مسجد الحرام بنا بر حکم **﴿طَهَّرَ بَيْتِي﴾**^۳ حرام است و این در حالی است که در طبیعت مشرکان

۱. النساء / ۱۶۰

۲. التوبة / ۲۸

۳. الحج / ۲۶

-از آن حیث که بشر هستند- عنصر پلیدی وجود ندارد، بل در شرک آنان مفساد و خطراتی وجود دارد که اجتناب از آنان را مانند اجتناب از چیزهای نجس ضروری می‌سازد؛ همچنانکه اجتناب از آنان مانند اجتناب از چیزهای نجس، تحقیر کننده‌ی آنان و نشان دهنده‌ی شدت برائت از آنان است و جایی برای هیچ گونه ارتباط دوستانه با آنان باقی نمی‌گذارد و این چیزی است که خداوند خواسته و به آن امر کرده و درباره‌ی آن فرموده است: «قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ»^۱؛ «بی‌گمان برای شما الگویی نیکو در ابراهیم و کسانی است که با او بودند هنگامی که به قومشان گفتند ما از شما و از چیزی که جز خداوند می‌پرستید بیزاریم، به شما کافر شدیم و میان ما و شما برای همیشه دشمنی و کینه پدیدار شد تا آنکه به خداوند یگانه ایمان آورید».

آری، ظاهر از «الْمُشْرِكُونَ» کسانی مانند بت‌پرستان هستند که به مشرک بودن خود التفات و اقرار دارند، نه کسانی مانند اهل کتاب که خود را موحد می‌شمارند؛ همچنانکه اهل مکه در زمان نزول این حکم اهل کتاب نبودند و اهل کتاب معمولاً به مسجد الحرام نزدیک نمی‌شدند تا بعد از سال نهم هجری از این کار منع شوند و این قرینه‌ای حالیه بلکه قضیه‌ای خارجیه است که مانع از ظهور لفظ «الْمُشْرِكُونَ» در عموم می‌شود. فارغ از آنکه خداوند میان اهل کتاب و مشرکان تمایز قائل شده و به عنوان نمونه، فرموده است: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ»^۲؛ «هرآینه کسانی که ایمان آوردند و کسانی که یهودی هستند و صابئان و نصرانیان و زرتشتیان و کسانی که مشرک هستند، خداوند در روز قیامت میانشان جدایی می‌اندازد، هرآینه خداوند بر هر چیزی گواه است». با این وصف، نجاست اهل کتاب بر خلاف نجاست مشرکان ثابت نیست و از این رو، آنان در ذیل اصل طهارت باقی می‌مانند و این ظاهر گفتاری از حضرت علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی است که یکی از یارانمان ما را از آن خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ نَجَاسَةِ الْمُشْرِكِينَ، فَقَالَ: هُمْ وَاللَّهُ نَجَسٌ! هُمْ وَاللَّهُ نَجَسٌ! قُلْتُ: أَمَّا هَؤُلَاءِ مِنَ الْبَشَرِ؟ قَالَ: بَلَى وَلَكِنَّهُمْ أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا فَأَهَانَهُمْ وَجَعَلَهُمْ شَرَّ الدَّوَابِّ وَقَالَ: «أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ»^۳ وَقَالَ: «كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ»^۴! قُلْتُ: فَإِنْ شَرِبَ مِنْ إِنَائِي يَهُودِيٌّ أَوْ نَصْرَانِيٌّ

۱. الممتحنة / ۴

۲. الحج / ۱۷

۳. الأعراف / ۱۷۹

۴. الأنعام / ۱۲۵

فَعَلَيْ أَنْ أَعْسَلَ الْإِنَاء؟ قَالَ: لَا؛ «از منصور درباره‌ی نجاست مشرکان پرسیدم، پس فرمود: آنان به خدا سوگند نجس هستند! آنان به خدا سوگند نجس هستند! گفتیم: آیا نه این است که آنان از بشر هستند؟! فرمود: آری، ولی آنان با خداوند چیزی را شریک ساخته‌اند که برای آن حجتی نازل نکرده است، پس آنان را تحقیر نموده و بدترین جانوران قرار داده و فرموده است: <آنان مانند چهارپایانند، بلکه آنان گمراه‌ترند> و فرموده است: <این گونه خداوند پلیدی را بر کسانی قرار می‌دهد که ایمان نمی‌آورند! گفتیم: پس اگر یک یهودی یا نصرانی از کاسه‌ی من آشامید، بر عهده‌ی من است که کاسه‌ام را بشویم؟ فرمود: نه».

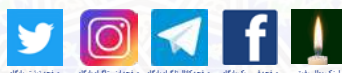
پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ جعفر سبحانی
www.alkhorasani.com

۱. گفتار ۷۴، فقه‌ی ۵

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ جعفر سبحانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.